

Jokaisenoikeudet-leikki

Kenelle: Alakoulu	Missä: Ulkona
Eräpassin osio: Jokaisenoikeudet	Milloin: Kaikkina vuodenaikoina
Oppimistavoitteet: Tutustutaan jokaisenoikeuksiin	Tarvikkeet: -
Kesto: Noin 15 min	Henkilöresurssit: 1

OHJEET

1. Merkkää maahan kaksi suurta ympyrää. Jätä ympyröiden välille reilusti väliä. Toinen on "ei saa tehdä" -ympyrä ja toinen taas "saa tehdä" -ympyrä. Merkkää myös ympyröiden väliin alue, jolle oppilaat mahtuvat seisomaan.
2. Ohjeista oppilaat seisomaan alueelle ympyröiden väliin. Oppilaiden tehtävänä on juosta oikean ympyrän sisään seisomaan, kun huudat jonkin jokaisenoikeuksiin kuuluvan tai kuulumattoman asian. Huutojen välillä oppilaiden on palattava takaisin keskialueelle seisomaan.

Leikkiin tarvitaan kaksi "kotipesää", jotka voivat olla esimerkiksi maahan piirrettyjä suuria ympyröitä. Sopiva ympyröiden välinen etäisyys on noin 20 metriä.

TAUSTAA

Jokaisenoikeuksia kutsuttiin ennen jokamiehenoikeuksiksi. Jokaisenoikeudet on pohjoismaalainen erikoisuus. Niiden nojalla kuka tahansa voi liikkua metsässä huolimatta siitä, kuka maan omistaa. Jokaisenoikeudet eivät maksa mitään ja koskevat kaikkia Suomessa oleskelevia. Jokaisenoikeudella toimiminen ei kuitenkaan saa aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa luonnolle.

Linkkivinkki

- Lista jokaisenoikeuksista ja -velvollisuuksista Metsähallituksen ylläpitämällä luontoon.fi-sivustolla: <https://www.luontoon.fi/jokaisenoikeudet>

Jokaisenoikeudella saat

- liikkua jalan, hiihtäen ja pyöräillen luonnossa, kuten metsissä, luonnonniityillä ja vesistöissä
- ratsastaa
- oleskella ja yöpyä tilapäisesti alueilla, joilla liikkuminenkin on sallittua
- poimia luonnonmarjoja, sieniä ja rauhoittamattomia kasveja
- onkia ja pilkkiä (virallisesti maksuttomia kalastusoikeuksia)
- veneillä, uida ja peseytyä vesistöissä ja kulkea jäällä

Jokaisenoikeudella et saa

- haitata maanomistajan maankäyttöä
- kulkea pihamailla, istutuksilla tai viljelyksessä olevilla pelloilla
- kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita
- ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta
- ottaa sammalta tai jäkälää
- tehdä avotulta toisen maalle
- häiritä kotirauhaa esimerkiksi leiriytymällä liian lähellä asumuksia tai meluamalla
- roskata ympäristöä
- ajaa moottoriajoneuvolla maastossa
- häiritä tai vahingoittaa lintujen pesiä ja poikasia
- häiritä eläimiä
- kalastaa ja metsästää ilman asianomaisia lupia
- päästää koiraa yleiselle uimarannalle, lasten leikki paikaksi varatulle alueelle, kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle
- pitää koiraa kytkemättömänä taajama-alueella, kuntopolulla tai toisen alueella
- pitää koiraa kytkemättömänä 1.3.–19.8. välisenä aikana edes omalla alueella

